

Nr 41

Memorial med förslag till ändringar i bankoreglementet, reglementet för riksgäldskontoret och reglementet för riksdagsbiblioteket.

Bankoutskottet framlägger i detta memorial förslag till vissa ändringar i bankoreglementet (*bilaga 1*), reglementet för riksgäldskontoret (*bilaga 2*) och reglementet för riksdagsbiblioteket (*bilaga 3*). Bestämmelserna om ordningen för anförande av besvär föreslås i samtliga dessa reglementen bli ändrade till likhet med vad som gäller beträffande övriga riksdagens verk och riksdagens förvaltningskontor. Vidare föreslås bestämmelserna i bankoreglementet om kompetensvillkor för erhållande av tjänst i riksbanken i huvudsak utgå. Slutligen föreslås två ändringar i bankoreglementet av rent redaktionell art.

De här ifrågakarande ändringarna av saklig natur hade av utskottet avsetts bli genomförda tidigare (jfr BoU:s mem. 1966 nr 60, s. 5). På grund av att en personalorganisation under hand riktat kritik mot de tillämnade ändringarna har utskottet emellertid avstått från att framlägga förslag där- om i avvaktan på att vederbörande verk och personalorganisationer skulle beredas tillfälle att formellt yttra sig över ändringsförslagen. Så har nu skett. Över en inom utskottets sekretariat upprättad promemoria i ämnet har utskottet inhämtat yttranden från fullmäktige i riksbanken, fullmäktige i riksgäldskontoret, styrelsen för riksdagsbiblioteket, Civilförvaltningens personalförbund, Statstjänstemännens riksförbund (SR), Sveriges akademikers centralorganisation (SACO) och Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion (TCO-S).

Av remissinstanserna har *bankofullmäktige, riksgäldsfullmäktige, styrelsen för riksdagsbiblioteket, Civilförvaltningens personalförbund* och SACO icke haft något att erinra mot förslagen, vilka i ifrågakarande delar är identiska med dem som utskottet nu framlägger.

De tre reglementenas bestämmelser om besvär över beslut har hittills innehållit föreskrift om missnöjesanmälan inom fjorton dagar efter beslutet och en sammanlagd besvärstid av fyra veckor. Institutet missnöjesanmälan synes icke längre förekomma inom statsförvaltningen i övrigt och fyller i detta sammanhang ingen funktion som motiverar dess bibehållande. Att åstadkomma en enhetlig reglering i fråga om besvärstidens längd avsåg

statsmakterna redan år 1954, då de med giltighet från den 1 januari 1955 stiftade lagen om besvärstid vid talan mot förvaltande myndighets beslut. Tidigare befintliga särbestämmelser har sedan efter hand upphävts, varvid i stället den i lagen angivna huvudregeln om tre veckors besvärstid automatiskt blivit giltig. För riksdagens övriga verk och för riksdagens förvaltningskontor gäller redan denna regel. Något skäl att vid vissa av riksdagens verk tillämpa en längre besvärstid föreligger inte. Med den utformning av reglementena i dessa delar som utskottet föreslår kommer besvärstiden hädanefter att regleras genom den nyss nämnda lagen.

Vid remissbehandlingen har *bankofullmäktige* framhållit att det är önskvärt att inkomna besvär kan bli föremål för prövning även när riksdagen inte är samlad. *SACO* och *SR* har också understrukit att en året runt fungerande besvärsinstans bör finnas. *SR* motsätter sig en anpassning av de tre berörda verkens besvärsbestämmelser till vad som eljest gäller inom statsförvaltningen, för så vitt icke den här berörda frågan löses på ett tillfredsställande sätt.

Utskottet vill erinra om att detta spörsmål var aktuellt hösten 1965, då beslut fattades om vissa bemyndiganden och författningsändringar m. m. som för riksdagens verks del föranleddes av statstjänstemannalagens tillkomst. I anledning av vad som då anförts av vissa remissinstanser uttalade utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 64, att det i sammanhanget borde noteras att hinder icke läser föreligga för utskottet att i mån av behov sammanträda även under tiden mellan vår- och höstsession. De remissinstanser vilkas synpunkter refererats ovan synes inte ha beaktat, att deras önskemål sålunda får anses redan vara tillgodosett.

Reglementet för riksgäldskontoret upptog tidigare vissa bestämmelser om kompetensfordringar för tjänstemännen. I sitt utlåtande nr 40 år 1964 i anledning av framställning från riksgäldsfullmäktige angående ändringar i reglementet för riksgäldskontoret hemställde bankoutskottet, att dessa bestämmelser skulle utgå. Utskottet anförde härvid: »I de av Kungl. Maj:t på senare tid utfärdade instruktionerna m. m. för olika organ inom statsförvaltningen har föreskrifter av detta slag i största utsträckning uteslutits. Avsikten har härvid varit, att det framgent skulle ankomma på de olika myndigheterna att själva från fall till fall bedöma vilka kompetenskrav som borde uppställas för olika tjänster, varvid större hänsyn skulle tagas till den reella kompetensen hos sökande till en tjänst än till den formella kompetensen. Myndigheternas friare bedömning har däremot icke avsetts innefatta någon eftergift beträffande det allmänna kunskapsmått som erfordras för att en tjänsteman skall kunna tillfredsställande fullgöra de med hans befattning förenade arbetsuppgifterna.» Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

För riksbankens del kvarstår bestämmelser om kompetensvillkor i 29 §

bankoreglementet. Den princip som föranlett att sådana bestämmelser fått utgå ur reglementet för riksgäldskontoret synes böra beaktas även i fråga om riksbanken.

Mot denna princip har SR riktat invändningar. SR anför bl. a., att i det för riksdagsförvaltningen gällande allmänna tjänsteförteckningsavtalet (RATF) intagits bestämmelser rörande reglerad befordringsgång för personal inom riksbanken, vilka bestämmelser i allt väsentligt bygger på nuvarande kompetensregler. Med hänvisning härtill motsätter sig SR en ändring av kompetensvillkoren utan en samtidig ändring av RATF.

Enligt vad utskottet inhämtat har frågan om en ändring av RATF i detta hänseende tagits upp vid förhandlingar mellan riksdagens förvaltningskontor och SR, vid vilka parterna preliminärt enats om att omarbета ifrågavarande bestämmelser i RATF så att de icke längre kommer att såsom hittills vara samordnade med kompetensregler av här avsett slag. Oavsett detta finner utskottet icke vad SR anfört utgöra skäl att låta 29 § bankoreglementet kvarstå oförändrad. Vad nu sagts gäller även SR:s hänvisning till »den nu aktuella behandlingen av kompetensfrågorna inom den allmänna statsförvaltningen».

TCO-S redovisar en uppfattning som helt skiljer sig från SR:s. Enligt TCO-S bör principen att likvärdig kompetens tillmätas samma betydelse oavsett hur den förvärvats vara utslagsgivande även för riksbankens del. TCO-S finner därför inga skäl föreligga för att bibehålla ett bemyndigande för fullmäktige att uppställa särskilda kompetensvillkor för erhållande av viss tjänst.

Utskottet har förståelse för den ståndpunkt som TCO-S uttalar. När utskottet likväl föreslår att ett sådant bemyndigande skall kvarstå sker detta med uttryckligt betonande av att utskottets ovan citerade uttalande från år 1964 skall vara vägledande även för riksbankens del.

Bankofullmäktige anför att de, om förslaget bifalles, kommer att utnyttja sin befogenhet i så måtto att genomgången godkänd bankexpeditörs- respektive kammarskrivarutbildning kommer att även i fortsättningen i regel fordras för ordinarie eller extra ordinarie tjänst inom vederbörande karriär. Utskottet vill här ånyo hänvisa till sitt nyss åberopade uttalande. Att resultaten av den särskilda utbildning som anordnas i verkets regi och med sikte på dess speciella arbetsuppgifter tillmätas betydelse finner utskottet samtidigt vara naturligt. Såvitt utskottet kan finna är det här inte fråga om två principer som upphäver varandra.

De föreslagna ändringarna i 7 § 2 mom. och 16 § 2 mom. bankoreglementet avser endast korrigerande av hänvisningar till andra ställen i reglementet.

Åberopande vad här anförts hemställer utskottet,
att riksdagen måtte besluta om

A. ändring i bankoreglementet enligt *bilaga 1*;

B. ändring i reglementet för riksgäldskontoret enligt *bilaga 2*;

C. ändring i reglementet för riksdagsbiblioteket enligt *bilaga 3*.

Stockholm den 23 maj 1967

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Åke Larsson (s), Palm (s), Åkerlund (h), Hilding (fp), Lundin (s), Larfors (s) och Brundin (h)*;

från andra kammaren: herrar Regnéll (h), Hagnell (s)*, Franzén i Motala (s), Bengtsson i Landskrona (s), Larsson i Umeå (fp), Löfgren (fp), Börjesson i Falköping (cp) och Gustavsson i Ängelholm (s).

---

* Ej närvarande vid justeringen.

Förslag

till

ändring i reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning
(bankoreglementet)

7, 16, 29 och 33 §§ får ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

7 §.

1 mom. Från de — — — — — dess verk.

2 mom. Lån mot — — — — — mom. angivas.

Ränta erlägges — — — — — sjätte månad.

Avbetalningslån utlämnas — — — — — ursprungliga lånebeloppet.

Å avbetalningslån — — — — — fyra år.

Lån utan — — — — — fyra år.

Lån må ej utlämnas å lägre belopp än 300 kronor och såsom låntagare må icke någon häfta i skuld för högre belopp än 15 000 kronor, med rätt dock för fullmäktige eller, efter fullmäktiges bemyndigande, den i 17 § 1 mom. omförmälda direktionen att i särskilda fall medgiva att detta belopp höjes till högst 20 000 kronor.

Lån må ej utlämnas å lägre belopp än 300 kronor och såsom låntagare må icke någon häfta i skuld för högre belopp än 15 000 kronor, med rätt dock för fullmäktige eller, efter fullmäktiges bemyndigande, den i 16 § 1 mom. omförmälda direktionen att i särskilda fall medgiva att detta belopp höjes till högst 20 000 kronor.

3 mom. Lån med — — — — — förutnämnda kungörelse.

16 §.

1 mom. Fullmäktige äga — — — — — det yrkar.

2 mom. Fullmäktige äga — — — — — vara fullmäktig.

Ledamot av — — — — — till fullmäktige.

Ärenden, som — — — — — därtill utser.

Till industristyrelsens ordförande utgår särskilt arvode av 4 800 kronor för år. Har deputeraden utsetts till ordförande, skall i fråga om arvode under ledighet gälla vad i 16 § 5 mom. sägs om det till honom som deputerad utgående arvodet.

Till industristyrelsens ordförande utgår särskilt arvode av 4 800 kronor för år. Har deputeraden utsetts till ordförande, skall i fråga om arvode under ledighet gälla vad i 15 § 5 mom. sägs om det till honom som deputerad utgående arvodet.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Annan styrelseledamot — — — — — för bankdirektör.

Fullmäktige äga — — — — — i riksbanken.

3 mom. Till ledamöter — — — — — för bankdirektör.

29 §.

1 mom. Ordinarie tjänst — — — — — svensk medborgare.

2 mom. I den mån så prövas erfordrerligt äga fullmäktige såsom kompetensvillkor för viss anställning i riksbanken föreskriva att vederbörande genomgått särskild utbildningskurs inom banken.

2 mom. I den mån så prövas erfordrerligt äga fullmäktige uppställa särskilda kompetensvillkor för erhållande av viss tjänst i riksbanken.

3 mom. För erhållande av ordinarie tjänst i någon av lönegraderna Ao 15—26 fordras, att vederbörande avlagt studentexamen eller avgångsexamen från handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt.

4 mom. Om fullmäktige finna, att särskild formell eller reell kompetens bör krävas för viss tjänst, äga fullmäktige besluta därom.

5 mom. I undantagsfall, då särskilda skäl föreligga, äga fullmäktige till ledigbliven tjänst konstituera eller förordna sökande, som icke uppfyller de för tjänsten fastställda formella kompetensvillkoren.

6 mom. För anställning i icke ordinarie tjänst äga fullmäktige bestämma kompetensfordringarna i anslutning till vad som gäller för motsvarande ordinarie tjänst.

33 §.

Över beslut av fullmäktige, vilka grunda sig på statstjänstemannalagen eller bestämmelse som meddelats med stöd av lagen eller

grunda sig på stadgandena i 28 och 29 §§ i detta reglemente eller

innefatta vägran att utlämna allmän handling,

Över beslut av fullmäktige, vilka grunda sig på statstjänstemannalagen eller bestämmelse som meddelats med stöd av lagen eller grunda

sig på stadgandena i 28 och 29 §§ i detta reglemente eller innefatta vägran att utlämna allmän handling, må besvär anföras hos bankoutskottet.

(Nuvarande lydelse)

må besvär anföras hos bankoutskottet.

Missnöje med beslutet skall, vid äventyr av talans förlust, skriftligen anmälas hos fullmäktige inom fjorton dagar efter den dag, då klaganden därav bevisligen erhållit del; skolande beslut i fråga om tillsättande eller uppehållande av tjänst anses hava kommit klaganden till del den dag, beslutet blivit justerat eller offentligen tillkännagivet.

Besvären skola därefter, vid enahanda äventyr, inom ytterligare fjorton dagar ingivas till fullmäktige.

Besvär, som inom behörig tid inkommit, skola så snart ske kan av fullmäktige med utlåtande överlämnas till bankoutskottet.

(Föreslagen lydelse)

Besvärstiden beräknas beträffande sådant beslut om tjänstetillsättning, som tillkännagives genom anslag, från den dag då beslutet anslogs.

Besvären skola ingivas till fullmäktige, som ha att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvären till bankoutskottet.

Denna ändring träder i kraft den 1 juli 1967, såvitt avser 33 §, och i övrigt omedelbart.

Förslag

till

ändrad lydelse av 19 § reglementet för riksgäldskontoret

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

19 §

Över fullmäktiges beslut i ärenden,

som grunda sig på statstjänstemannalagen eller bestämmelse som meddelats med stöd av lagen eller

som eljest, utan att avse ingående eller tillämpning av kollektivavtal, röra enskild person,

må besvär anföras hos bankoutskottet.

Missnöje med beslut skall, vid äventyr av talans förlust, skriftligen anmälas hos fullmäktige inom fjorton dagar efter den dag, då klaganden därav bevisligen erhållit del; skolorande beslut i fråga om tillsättande eller uppehållande av tjänst anses hava kommit klaganden till del den dag beslutet blivit justerat eller offentligen tillkännagivet.

Besvären skola därefter, vid enahanda äventyr, inom ytterligare fjorton dagar ingivas till fullmäktige, vilka hava att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvären till bankoutskottet.

Över beslut av fullmäktige, vilka grunda sig på statstjänstemannalagen eller bestämmelse som meddelats med stöd av lagen eller vilka eljest, utan att avse ingående eller tillämpning av kollektivavtal, röra enskild person, må besvär anföras hos bankoutskottet.

Besvärstiden beräknas beträffande sådant beslut om tjänstetillsättning, som tillkännagives genom anslag, från den dag då beslutet anslags.

Besvären skola ingivas till fullmäktige, som ha att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvären till bankoutskottet.

Denna ändring träder i kraft den 1 juli 1967.

Förslag

till

ändrad lydelse av 22 § reglementet för riksdagsbiblioteket

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

22 §

Över styrelsens beslut som grunda sig på statstjänstemannalagen eller bestämmelse som meddelats med stöd av lagen eller som innefatta vägran att utlämna allmän handling, må besvär anföras hos bankoutskottet.

Missnöje med beslutet skall, vid äventyr av talans förlust, skriftligen anmälas hos styrelsen inom fjorton dagar från den dag, då klaganden därav bevisligen erhållit del; skolellande beslut i fråga om tillsättande eller uppehållande av tjänst anses hava kommit klaganden till del den dag beslutet blivit justerat eller offentligen tillkännagivet.

Besvären skola därefter, vid enahanda äventyr, inom ytterligare fjorton dagar ingivas till styrelsen, som har att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvären till bankoutskottet.

Över beslut av styrelsen, vilka grunda sig på statstjänstemannalagen eller bestämmelse som meddelats med stöd av lagen eller vilka innefatta vägran att utlämna allmän handling, må besvär anföras hos bankoutskottet.

Besvärstiden beräknas beträffande sådant beslut om tjänstetillsättning, som tillkännagives genom anslag, från den dag då beslutet anslags.

Besvären skola ingivas till styrelsen, som har att, jämte utlåtande däröver, så snart ske kan överlämna besvären till bankoutskottet.

Denna ändring träder i kraft den 1 juli 1967.